

REGLUGERÐ um almenningsbókasöfn.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Almenningsbókasöfn starfa samkvæmt lögum nr. 22 frá 19. apríl 1963, reglugerð þessari og reglum, sem stjórnir safnanna setja þeim.

2. gr.

Hlutverk sitt skulu söfnin fyrst og fremst rækja með öflun góðra bóka, svo sem nánar er tiltekið í lögunum, en annars skulu þau vinna að hlutverki sínu á allan tiltækilegan hátt í samstarfi við skóla, kirkju, félög og einstaklinga, sem hafa með höndum menningarstörf, eða hafa áhuga á þeim.

3. gr.

Í hverju safni skal jafnan færa:

- a. Gerðabók safnstjórnar.
- b. Sjóðbók.
- c. Aðfangabók.
- d. Skrá yfir glataðar bækur.
- e. Skrá yfir notendur.
- f. Útlánaskrá eftir bókaflokkum.
- g. Útlánaskrá eftir íslenskum höfundum.

4. gr.

Í hverju safni skulu vera þessar spjaldskrár:

- a. Flokkaskrá, þar sem bókum er raðað eftir efnisflokkum og stafrófsröð höfundanafna innan hvers flokks.
- b. Höfundaskrá, þar sem raðað er eftir höfundum, án tillits til efnisflokka.
- c. Bókaheitaskrá (Títillskrá).

5. gr.

Bækur úr safni getur hver sá einstaklingur fengið til heimalesturs, sem orðinn er 16 ára að aldri, og heimilt er að lána bækur til 14—15 ára unglinga gegn ábyrgð forráðamanna þeirra.

6. gr.

Hver sá, er vill fá bækur til heimalesturs, skal undirrita yfirlýsingu um meðferð þeirra og skil.

Lánþegi riti nafn sitt og fullt heimilisfang í þar til gerða bók og á sama hátt sé nafn hans skráð á notendaskírteini hans.

Ef lánþegi flytur búferlum, skal hann tilkynna það bókaverði.

Lánþegi er skyldur að bæta safninu að fullu, ef bók glatast eða skemmist í hans vörzlu. Eðlilegt slit telst ekki til skemmda. Með skemmdum telst það að draga strik, merki eða stafi í bækurnar, eða brjóta í blað.

Bætur fyrir glataðar bækur, eða skemmd á bókum, greiðist eftir mati bóka- varðar, en úrskurði hans má skjóta til bókafulltrúa, ef um er að ræða hærri upphæð en fimm hundruð krónur fyrir glataða bók og tvö hundruð krónur fyrir skemmdir.

7. gr.

Æskilegt er, að komið sé upp útlánadeildum fyrir börn, og setur stjórn hvers safns reglur um starfsemi þeirra.

Heimilt er að setja slíkar útlánadeildir í skóla, enda náist um það fullt samstarf við skólustjóra eða kennara og ekki sé þar starfrækt annað bókasafn. (Sbr. 23. gr. laga um æðmenningsbókasöfn.)

Bækur í slíkar deildir skulu valdar eftir tillögum skólustjóra eða kennara, og ef bæjar- eða sveitarstjórn leggur fram til bókasafns hærri upphæð en framlag fæst á móti úr ríkissjóði, getur hún ákveðið, að umframgreiðslan renni að nokkru eða öllu leyti til barnadeildar safnsins.

8. gr.

Komi upp veiki á heimili, þar sem bækur úr safninu eru að láni, er lánþegi skyldur að tilkynna það bókaverði. Skal þá bókavörður gera þær ráðstafanir, sem héraðs- eða borgarlæknir telur nauðsynlegar til öryggis notendum safnsins.

9. gr.

Ef lánþegi brýtur eitthvað af þeim reglum, sem settar eru í reglugerð þessari, eða stjórn safnsins setur, hefur hann fyrirgert rétti sínum til að fá bækur að láni úr safninu um stundarsakir eða að fullu, eftir því hvaða sakir eru til. Skal bókavörður hverju sinni meta, hve miklum vítum brot varða, en lánþegi má skjóta máli sínu undir úrskurð formanns bókasafnsstjórnar og til bókafulltrúa, ef um er að ræða algera sviptingu réttinda til notkunar á bókum safnsins.

II. KAFLI

Um bæjar- og héraðsbókasöfn.

10. gr.

Í stjórn bókasafns, sem fleiri en einn aðili standa að, skulu að jafnaði sitja fimm menn. Stjórn bókasafns, sem kaupstaður og sýsla eða hreppur og sýsla eiga aðild að, skal skipuð þremur fulltrúum frá þeim aðila, sem herra framlag greiðir, og fjórum, ef framlag hans nemur fjórum fimmtu hlutum af samanlögðu framlagi beggja.

Þar sem þrír aðilar eða fleiri standa að safni, er heimilt að fjölga stjórnarmönnum, svo að samræmi náist milli framlagshlutfalla og hlutdeildar í stjórn. Náist ekki samkomulag um þessi efni milli hlutaðeigenda, skal leita úrskurðar bóka- fulltrúa.

11. gr.

Stjórn safnsins skiptir sjálf með sér verkum.

Nýkosin stjórn skal halda fund svo fljótt sem unnt er, og skal bæjarstjóri

kaupstaðar eða oddviti (sveitarstjóri) þess hrepps, þar sem safnið er staðsett, kveðja hana saman í fyrsta sinn og stjórnna kosningu formanns.

Þegar nýkosin stjórn hefur tekið til starfa, skal formaður tilkynna bókafulltrúa nöfn og heimilisföng þeirra manna, sem þar eiga setu, og þá verkaskiptingu, sem stjórnin hefur ákveðið.

Stjórnin skal halda fund, þegar bókaevörður, formaður, meiri hluti stjórnar eða bókafulltrúi óska þess með hæfilegum fyrirvara, og aldrei skal stjórnin halda færri fundi en tvo á ári, annan þegar gerðir hafa verið upp reikningar safnsins og hinn að haustinu, áður en vetrarstarf safnsins hefst.

Hlutverk stjórnarinnar er:

1. Að sjá um, að safnið hafi viðunandi húsnæði, sem uppfylli svo sem aðstæður leyfa skilyrði til fjölbreyttrar menningarstarfsemi. — Ef stjórnin ræðst í byggingu bókhlöðu, eða samþykkir, að safnið taki þátt í húsbýggingu með öðrum opinberum aðilum, skal leita um það samþykkis bókafulltrúa, enda samþykki hann byggingarstaðinn, uppdrætti og kostnaðaráætlun.
2. Að ráða bókaevörð (bókaverði) handa safninu. Skal leitað álits bókafulltrúa um val hans (þeirra) og keppt að því, að til safnsins ráðist menn, sem hafi sérþekkingu á bókasafnmálum og staðgóða menntun. Skal stjórnin öll — og þó einkum formaður hennar — hafa sem nánast samstarf við bókaevörð og eftirlit með starfi hans. Sami maður má ekki vera hvort tveggja í senn formaður safnsstjórnar og bókaevörður. — Fulltrúar sýslna í bókasafnsstjórn skulu gera sér sérstakt far um að leggja á ráð um það með bókaverði, hvernig bezt verði fyrir komið þjónustu bókasafnsins í þágu þeirra í bókasafnshverfinu, sem búa utan aðsetursstaðar safnsins.
3. Að meta safnið til váttryggingar í samráði við bókaevörð og bókafulltrúa.
4. Að sjá um, að peningar safnsins séu ávallt geymdir í sparisjóði eða banka.
5. Að semja ásamt bókaverði fjárhagsáætlun fyrir safnið og gera tillögur um fjárframlög til bæjarstjórnar, hreppsnefndar (nefnda) og sýslunefndar (nefnda).
6. Að ákveða nánar en gert er í þessari reglugerð um starfstíma safnsins, starfs-hætti og umsýslu, fjárreiður og hvað annað, sem til kann að koma.

12. gr.

Skyldur bókaevörðar eru meðal annars, auk þess sem fram er tekið í lögum:

1. Hann skal annast fjárreiður safnsins og reikningshald, nema bókasafnsstjórn hafi það sjálf á hendi eða feli það öðrum.
2. Hann skal annast um kaup og band á bókum, færa þær inn í aðfangabók, merkja þær safninu, flokka þær og skrá og gæta þess vandlega að taka þær bækur frá til viðgerðar, sem þess þarfnast.
3. Hann skal gera þær skrár, sem gert er ráð fyrir í þessari reglugerð, og semja árlega skýrslu um notkun safnsins.
4. Hann skal annast útlán bóka og innheimtu og alla starfrækslu safnsins og umhirðu og gæta þess í hvívetna, að fylgt sé þeim reglum, sem settar eru, og kappkosta, að safnið megi koma að sem almennustum notum.
5. Hann skal undirbúa fundi bókasafnsstjórnar í samráði við formann og hafa samstarf við stjórnina og bókafulltrúa um starf og starfstilhögun safnsins.
6. Hann skal, ásamt bókasafnsstjórn, hafa forustu um bætt starfsskilyrði safnsins og um eins fjölbreytt menningarstarf á vegum þess og við verður komið.
7. Héraðsbókaverðir skulu hafa fund með sveitarbókaevörðum í bókasafnshverfinu að minnsta kosti einu sinni á ári um starfsemi sveitarbókasafnanna og starf héraðsbókasafnsins í þágu almennings í sveitum.

13. gr.

Þar sem lestrarsalur er starfræktur, skal hann vera opinn almenningi eigi skemur en frá 1. október til 30. apríl ár hvert. Skylt er bókaverði að leyfa fræðimönnum notkun salarins á öðrum tímum árs, eftir nánara samkomulagi.

Útlán skulu fara fram eigi styttri tíma árlega en frá 1. október til 31. maí, og eigi skemur en 5 klukkustundir á viku.

14. gr.

Útlánaskrá safnsins sé færð þannig, að bókavörður geti gefið ýtarlega skýrslu um notkun þess. Þar skal tekið fram, hve margir hafa notað safnið á árinu, hve mörg bindi hafa verið lánuð úr aðalefnisflokkum safnsins og enn fremur lán sundurgreind eftir tungumálum og íslenskum höfundum.

III. KAFLI

Um sveitarbókasöfn.

15. gr.

Leggja skal áherzlu á að afla sveitarbókasafni bóka um sögu og menningu þjóðarinnar, merkra íslenskra skáldrita, eldri og yngri, bóka og rita, sem varða heimilisstörf, heimaíðju og atvinnurekstur, einnig ódýrra handbóka, sem til eru á íslensku. Enn fremur skal sveitarbókasafn eignast skemmtirit af skárra tæi, og þá einkum fróðlegar og fjörlega skrifaðar ferðabækur, ævisögur og rit, sem flytja þjóðlegan fróðleik. Einnig skulu sveitarbókasöfn kaupa það skásta, sem út kemur árlega af barna- og unglingsbókum, þótt aðstæður leyfi ekki að koma upp sérstakri útlánadeild fyrir börn og unglinga. (Sbr. 7. gr.)

16. gr.

Bækur safnsins skulu geymdar í lokuðum skápum eða lokuðum herbergjum, sem aðrir hafa ekki aðgang að en bókavörður og stjórn safnsins, og í góðum og rakalausum húsakynnum.

17. gr.

Bókasafnsstjórn skiptir sjálf með sér verkum, og skal hún, auk formanns, féhirðis og ritara, kjósa einhvern úr sínum hópi til að hafa yfirumsjón safnsins og eftirlit með eignum þess. Hann skal einnig annast bókakaup, samkvæmt samþykktum stjórnarinnar, og sjá um bókband, skrásetningu og flokkun bóka.

Nýkosin stjórn skal halda fund svo fljótt sem unnt er, og skal oddviti hreppsnefndar (sveitarstjóri) kalla hana saman í fyrsta sinn, þar sem hreppurinn rekur sjálfur bókasafnið, en fulltrúi hreppsins í bókasafnsstjórn, ef reksturinn hefur verið falinn lestrarfélagi. Þegar nýkosin stjórn hefur tekið til starfa, skal formaður tilkynna bókafulltrúa nöfn og heimilisföng þeirra, sem eiga sæti í henni, og þá verkaskiptingu, sem stjórnin hefur ákveðið.

Stjórn safnsins skal halda fundi eins oft og þurfa þykir til að taka ákvarðanir um hag og rekstur safnsins og ávallt, þegar formaður, umsjónarmaður, meiri hluti stjórnar, héraðsbókavörður eða bókafulltrúi óska þess með hæfilegum fyrirvara. Aldrei skal stjórnin halda færri fundi en tvo á ári.

Stjórnin ræður bókavörð og ákveður þóknun fyrir störf hans í samráði við bókafulltrúa, enda ákvarðar hún, hver störf hans skuli vera.

18. gr.

Þar sem tvö eða fleiri lestrarfélög starfa í sama hreppi, skulu þau hafa með sér samstarf. Skal oddviti hreppsnefndar kalla stjórnir lestrarfélaganna saman á

fund, þegar honum þykir þess þörf, eða stjórn eins eða fleiri lestrarfélaga óskar þess.

Oddviti skal stjórna þessum sameiginlegu fundum og hafa þar full fundar-réttindi. Á þessum sameiginlegu fundum skal ráðinn bókavörður fyrir sveitarbóka-safnið, sem skal vera eitt fyrir sveitarfélagið. Skulu lestrarfélög skyld að senda sveitarbókasafni bækur sínar eigi síðar en þegar tvö ár eru liðin frá því, að þau eignuðust þær. Ber bókaverði að sjá um geymslu bóka, skrásetningu í aðfangabók, flokkun og spjaldskrárgerð, útlán og skýrslur um notkun safnsins og notendur.

19. gr.

Útlánaskrá sveitarbókasafns skal þannig færð, að bókavörður geti gefið skýrslu, þar sem greind er tala notenda og tekið fram, hve mörg bindi hafa verið lánuð á árinu:

1. Af fræðibókum og skáldritum.
2. Á íslenzku og á öðrum málum.
3. Eftir hvern íslenzkan höfund.

20. gr.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt lögum nr. 22 frá 19. apríl 1963, um almenningsbókasöfn og öðlast þegar gildi. Jafnframt fellur úr gildi reglugerð um almenningsbókasöfn frá 21. febrúar 1956.

Í menntamálaráðuneytinu, 29. febrúar 1964.

Gylfi Þ. Gíslason.

Birgir Thorlacius.

REGLUGERÐ

fyrir sundlaug að Varmalandi.

1. gr.

Sundlaugin er eign Heimavistarbarnaskólans að Varmalandi og Húsmæðraskóla Borgfirðinga, Varmalandi, Mýrasýslu, og er starfrækt undir nafninu: Sundlaugin að Varmalandi.

2. gr.

Rekstur sundlaugarinnar er í höndum sundlaugarnefndar, sem er þannig skipuð:

- 1 fulltrúi frá skólanefnd barnaskólans.
- 1 fulltrúi frá skólanefnd húsmæðraskólans.
- 1 fulltrúi frá Ungmennasambandi Borgarfjarðar.
- 1 fulltrúi frá Ungmennafélagi Stafholtstungna.

Enn fremur skólastjórar barnaskólans og húsmæðraskólans, sitt árið hvor, og ræður hlutkesti, hvor skólastjórinn tekur fyrir sæti í nefndinni.

3. gr.

Nefndin ber ábyrgð á rekstri eignarinnar gagnvart skólanefndum skólanna að Varmalandi. Nefndin haldi nákvæma gerðabók um störf sín og starfrækslu eignarinnar. Rekstrarárið sé hið sama og rekstrarár skólanna og skulu reikningar sund-